

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/56/2017
Identifikačné číslo spisu: 5109220066
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5109220066.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobcu Ing. Mikuláša Takáča, so sídlom Timravy 23, 036 01 Martin, správcu konkurznej podstaty úpadcu BUDA mont s. r. o., so sídlom Pod Hradiskom 16/373, 010 04 Žilina, IČO: 36 381 098, proti žalovanému STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 61/A, 820 15 Bratislava, IČO: 31 355 161, právne zastúpenému Váľko Marián & partners, s. r. o., so sídlom Porubského 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 916 192, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14CoKR/40/2014-409 z 19. novembra 2015, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného z a m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom č. k. 10Cbi 3/2009-289 z 5. septembra 2014 určil, že právny úkon - Dohoda uzavretá dňa 3.12.2008 medzi dlžníkom BUDA mont s. r. o., so sídlom Pod Hradiskom 16/373, 010 04 Žilina, IČO: 36 381 098 a spoločnosťou ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o., so sídlom Mlynské Nivy 61/A, 820 15 Bratislava, IČO: 31 355 161, ktorou došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok účastníkov zmluvy vo výške 4.411.452,66 Sk, je v konkurze vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4K 2/2009 na majetok úpadcu BUDA mont, s. r. o., so sídlom Pod Hradiskom 16/373, Žilina, IČO: 36 381 098, neúčinný voči veriteľom prihlásených pohľadávok. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu BUDA mont s. r. o. v konkurznom konaní Okresného súdu Žilina vedenom pod sp. zn. 4K 2/2009 sumu 146.433,41 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania titulom trov právneho zastúpenia v sume 4.520,24 € na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 14CoKR/40/2014-409 z 19. novembra 2015 tak, že napadnutý

rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v prvej a druhej výrokovej vete, ktorými súd prvej inštancie určil neúčinnosť právneho úkonu a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu BUDA mont s. r. o. sumu 146.433,41 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie v tretej výrokovej vete, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 4.520,24 € na účet jeho právneho zástupcu, odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň odvolací súd pripustil dovolanie proti svojmu rozsudku v časti, v ktorej bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený.

2.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že žalobou zo 17.07.2009 sa žalobca domáhal určenia, že žalovaný je povinný do všeobecnej podstaty úpadcu BUDA mont s. r. o. (ďalej aj „úpadca“ alebo „dlžník“) v konkurze vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 4K 2/2009 vydať peňažné plnenie žalobcu započítané dohodou, uzavretou dňa 3.12.2008 medzi dlžníkom BUDA mont s. r. o. a žalovaným ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o., Bratislava vo výške 4.411.452,90 Sk (146.433,41 €). Žalobu odôvodnil tým, že ako správca konkurznej podstaty úpadcu (ďalej aj „správca“) zistil, že úpadca v čase pred vyhlásením konkurzu na svoj majetok urobil právny úkon, konkrétne dňa 3.12.2008 uzavrel dohodu, ktorou so žalovaným dohodol započítanie svojich pohľadávok v celkovej sume 4.411.452,66 Sk, pričom v tom čase úpadca mal viacero známych veriteľov, ktorí si riadne a včas prihlásili svoje pohľadávky v konkurze. Ide o pohľadávky, ktoré boli splatné v roku 2008 a čiastočne v roku 2007, t. j. pred podpisom dohody o započítaní vzájomných pohľadávok (ďalej aj „dohoda o započítaní“). V žalobe žalobca označil jednotlivých veriteľov s uvedením poradového čísla a sumy prihlásenej pohľadávky. Po uplynutí lehoty na prihlasovanie pohľadávok bolo zaregistrovaných u správcu a na konkurznom súde celkom 68 prihlášok pohľadávok 24 konkurzných veriteľov, ktorí prihlásili svoje pohľadávky v celkovej sume 230.739,40 € (6.951.255,52 Sk). Dohodou o započítaní úpadca započítal voči svojim splatným pohľadávkam sankcie uplatnené voči nemu žalovaným v celkovej sume 4.605.000 Sk na podklade faktúr č. 2008081403, č. 2008081302 a č. 2008081303 a rozdiel vyplývajúci zo zápočtu v sume 6.424,59 € si žalovaný uplatnil prihláškou v konkurze úpadcu, vedenom na konkurznom súde pod sp. zn. 4K 2/2009. Žalobca uviedol, že dohodu o započítaní dlžník BUDA mont s. r. o. uzavrel so žalovaným dobrovoľne v čase svojho úpadku a na základe nej započítal svoje splatné pohľadávky proti sankciám, ktoré žalovaný vyčísli a uplatnil až ku dňu 2.12.2008, predchádzajúcemu podpisu dohody o započítaní. Žalovaný si uplatnil sankcie vyššie uvedenými faktúrami z 2.12.2008 a splatnými toho istého dňa titulom zmluvnej pokuty z dôvodu omeškania zhotoviteľa (úpadcu) s plnením termínov s poukazom na zmluvu o dielo č. 716/2007 (čl. VI bod 1) a titulom náhrady škody s poukazom na zmluvu o dielo č. 149/2008 (čl. VII bod 2). V rámci vyúčtovanej náhrady škody žalovaný jej vznik nepreukázal a odvolal sa len na obsah zmluvných ustanovení, ktoré umožňujú uplatnenie náhrady škody. Dňa 3.12.2008 dlžník BUDA mont s. r. o. pristúpil k uzavretiu dohody o započítaní, pričom bez výhrad a v plnom rozsahu uznal nároky žalovaného titulom nepreukázanej náhrady škody. Urobil tak bez toho, aby svoje alikvótne nároky, vyplývajúce z omeškania s úhradou vlastných dodávateľských faktúr, akokoľvek uplatňoval. Dlžník pritom musel mať vedomosť o tom, že viaceré jemu známe pohľadávky jeho veriteľov už nezaplatí a že jeho podnikanie smeruje k vyhláseniu konkurzu. Dlžník tak s jediným žalovaným, ktorý sa de facto stal veriteľom až pri uzavretí dohody o započítaní, neprímerane ústretovo dohodol úhrady všetkých jeho pohľadávok. Dohoda o započítaní, ktorú uzavrel dlžník so žalovaným, vykazuje znaky zvýhodňujúceho právneho úkonu podľa ust. § 59 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení platnom a účinnom do 31.12.2011 (ďalej aj „ZKR“), nakoľko uzavretím dohody dlžník nesporne zvýhodnil jedného zo svojich veriteľov, a to konkrétne žalovaného, pričom právny úkon urobil v čase svojho úpadku, dohodol úpravu svojho práva vo svoj neprospech a neodôvodnene znevýhodnil seba na úkor svojich veriteľov. Podľa názoru súdu prvej inštancie, z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa domáhal určenia právnej neúčinnosti právneho úkonu, ktorý konkretizoval ako dohodu zo dňa 3.12.2008, pričom v žalobe namietal, že dohoda vykazuje znaky zvýhodňujúceho právneho úkonu s poukazom na ustanovenie § 59 ods. 1, 2, 3, 4 ZKR a v petite žaloby žiadal určiť povinnosť žalovaného, aby tento do konkurznej podstaty úpadcu vydal peňažné plnenie započítané napadnutou dohodou z 3.12.2008, vo výške 146.433,41 € (4.411.452,90 Sk). Na základe výzvy súdu z 24.08.2010 žalobca opravil a doplnil petit žaloby o určenie, že napadnutá dohoda, uzavretá medzi dlžníkom a žalovaným dňa 3.12.2008, je právne neúčinná voči konkurzným veriteľom úpadcu. Podľa názoru súdu prvej inštancie,

keďže žalobca v žalobe uviedol všetky relevantné skutočnosti, o ktoré oprel dôvodnosť podanej žaloby a na základe výzvy súdu formulačne upravil žalobný petít v súlade s objektívnym hmotným právom, podanie žalobcu zo 7.09.2010, označené ako doplnenie žaloby, nemožno považovať za zmenu žaloby, o ktorej súd rozhoduje v zmysle ust. § 95 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

2.2. Z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie vyplynulo, že spornou dohodou o započítaní došlo k uspokojeniu žalovaného v rozsahu 100% započítavanej pohľadávky, teda uspokojenie žalovaného bolo nepomerne vyššie, ako uspokojenie ostatných veriteľov v konkurznom konaní, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky v celkovej sume 230.739,40 €, pričom majetok zapísaný v súpise všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu predstavuje sumu 59.417,24 € a predstavujú ho len jeho sporné, súdne vymáhateľné pohľadávky, z ktorých výťažok nepostačuje na uspokojenie pohľadávok konkurzných veriteľov. Uzavretím dohody o započítaní dňa 3.12.2008 tak úpadca znížil svoj finančný majetok o sumu 146.433,41 €, pričom v tejto sume započítal svoje pohľadávky za vykonané práce v rokoch 2007 a 2008 voči penalizačným faktúram žalovaného. V čase podpisu dohody o započítaní dlžník mal viacej známych, v účtovníctve riadne vedených veriteľov, ktorých pohľadávky boli po lehote splatnosti a ktoré dlžník dlhšiu dobu neuhrádzal, pretože bol v stave platobnej neschopnosti. Išlo o pohľadávky veriteľov, u ktorých dlžník nakupoval materiál alebo služby na vykonanie diela, ktoré zhotovoval na základe zmluvy o dielo, uzavretej so žalovaným. Z pripojeného spisu Okresného súdu Žilina ako súdu konkurzného, vedeného pod sp. zn. 4K 2/2009, súd prvej inštancie mal preukázanú existenciu riadne a včas prihlásených viacerých pohľadávok veriteľov úpadcu. Vo vzťahu k splneniu hmotnoprávnej podmienky odporovacej žaloby v zmysle ust. § 57 ods. 4 ZKR (v znení platnom a účinnom do 31.12.2011) súd prvej inštancie konštatoval jej preukázanie, nakoľko z predložených prihlášok konkurzných veriteľov mal jednoznačne preukázanú existenciu pohľadávok týchto veriteľov v čase, kedy nastali účinky právneho úkonu započítania vzájomných pohľadávok, ktorému žalobca odporuje, pričom pohľadávky boli týmito veriteľmi riadne prihlásené v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 4K 2/2009. Dlžník započítal voči svojim pohľadávkam nároky žalovaného z titulu zmluvnej pokuty v celkovej výške 1.825.000 Sk a náhrady škody v celkovej výške 2.780.000 Sk, preukázateľne motivovaný možnou spolupracou so žalovaným do budúcnosti. Takéto zistenia súd viedli k presvedčeniu o zámere dlžníka svojím postupom zvýhodniť postavenie jedného z veriteľov, a to žalovaného, vychádzajúc z časových súvislostí vzniku pohľadávok žalovaného, ich povahy a spôsobu ich (ne)preukázovania pri ich započítaní voči pohľadávkam dlžníka.

2.3. Návrh žalovaného na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov A. E. P., A. O. P. a A. H. k okolnostiam uzavretia dohody súd prvej inštancie zamietol z dôvodu sledovaného cieľa - rýchleho a hospodárneho priebehu konania v záujme zabezpečiť zistenie skutočností relevantných pre rozhodnutie vo veci samej. Vo vzťahu k označeným dôkazným návrhom absentovali konkrétne tvrdenia žalovaného, z ktorých by potreba vykonania navrhovaných dôkazov vyplynula. Svedok L. vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že konateľmi podpísanú dohodu o započítaní predložil dlžníkovi A. H. ako zástupca žalovaného. Teda, o podmienkach dohody o započítaní konateľ dlžníka s vtedajšími konateľmi žalovaného osobne nerokoval. Osoba A. H. vo veci uzavretia spornej dohody nebola (okrem jej predloženia dlžníkovi) iným spôsobom činná. Návrh výsluchu tohto svedka žalovaný učinil napriek poučeniu súdu podľa ust. § 118a ods. 1 OSP až po prvom pojednávaní, pričom nejde o dôkaz, ktorý by žalovaný nemohol navrhnúť na prvom pojednávaní. Na každé pojednávanie v predmetnej veci bol žalovaný súdom prvej inštancie riadne predvolaný a mal procesné právo sa na pojednávanie ustanoviť a mohol vypovedať ako účastník konania. Ak toto právo žalovaný opakovane nevyužil a konal len prostredníctvom svojho právneho zástupcu, je neprípustné v konaní namietat', že v rámci dôkazných návrhov žalovaného na výsluch jeho osoby, nebolo tomuto návrhu vyhovené. Dôkaz výsluchom A. O. P. a A. E. P. súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôkaz, ktorý pre rozhodnutie vo veci nie je relevantný.

2.4. Napriek pôvodnej kumulácii viacerých zákonných ustanovení, o ktoré žalobca opieral dôvodnosť podanej žaloby (ust. § 59 ZKR a ust. § 60 ZKR), žalobca následne v konaní upriamil pozornosť len na skutkovú podstatu v zmysle ustanovenia § 59 ZKR, upravujúceho odporovateľnosť právneho úkonu ako zvýhodňujúceho právneho úkonu, ktorým dlžník zvýhodnil svojho veriteľa, t. j. žalovaného oproti iným svojim veriteľom a ktorým súčasne došlo k ukráteniu pohľadávok veriteľov, prihlásených v konkurznom

konaní. Podľa názoru súdu prvej inštancie, demonštratívny výpočet skutkových podstát v ust. § 59 ZKR zahŕňa medzi zvýhodňujúce právne úkony dlžníka také právne úkony, ktorými dlžník iným spôsobom zvýhodnil veriteľa oproti iným veriteľom, ak spôsobil úpadok alebo bol urobený počas úpadku dlžníka. Pri takýchto právnych úkonoch zákon pre odporovateľnosť nevyžaduje preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľov. Predpokladom odporovateľnosti je objektívny ekonomický dôsledok takých právnych úkonov, ktorý sa prejaví v ukrátení uspokojenia pohľadávok veriteľov. To znamená, že v prípade skutkovej podstaty zvýhodňujúceho právneho úkonu zákonná úprava nevyžaduje úmysel dlžníka alebo druhej strany, ak ide o dvojstranný právny úkon, ukrátiť uspokojenie pohľadávok veriteľov. Vedomostná zložka na strane žalovaného je irelevantná. Všeobecným predpokladom odporovateľnosti v posudzovanom prípade je právny úkon dlžníka (dohoda o započítaní), účinnosť právneho úkonu dlžníka, ukrátenie uspokojenia pohľadávky veriteľa, pričom k osobitným predpokladom odporovateľnosti v konkurznom konaní pristupuje vyhlásenie konkurzu, právny úkon dlžníka, ktorý sa týka jeho majetku a ukrátenie veriteľa, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku v konkurznom konaní. S prihliadnutím na tieto skutočnosti súd prvej inštancie považoval za nadbytočný výsluch osôb, ktoré konali za žalovaného v čase uzavretia spornej dohody o započítaní, nakoľko skutočnosti uvádzané žalovaným, na preukázanie ktorých výsluch týchto osôb žalovaný označil, považoval súd prvej inštancie za irelevantné vo vzťahu k žalobcom vymedzenej skutkovej podstate odporovateľnosti právneho úkonu. Vo vzťahu k označeným dôkazným návrhom navyše absentovali konkrétne tvrdenia žalovaného, z ktorých by potreba vykonania navrhovaných dôkazov vyplynula.

2.5. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel tak, že určil neúčinnosť napadnutého právneho úkonu a rozhodol tiež aj o povinnosti žalovaného vydať do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu započítanej pohľadávky 146.433,41 €. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP.

2.6. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ďalej vyplýva, že tento prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým bola určená neúčinnosť právneho úkonu - dohody o započítaní z 3.12.2008 a vo výroku, ktorým sa žalovanému uložila povinnosť zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu 146.433,41 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V napadnutom výroku o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ OSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (ust. § 221 ods. 2 OSP). Keďže odporovacia žaloba je žalobou o určenie neúčinnosti právneho úkonu ako neoceniteľného predmetu sporu, základnú sadzbu tarifnej odmeny za úkon právnej služby bolo potrebné priznať v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej aj „vyhláška“), a nie ust. § 10 ods. 1 vyhlášky (t. j. zo sumy 146.433,41 €).

2.7. Odvolací súd uviedol, že primárne preskúmaval vec len v rozsahu a z tých dôvodov, ktoré žalovaný vymedzil v odvolaní, pričom pri preskúvaní napadnutého rozsudku bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (ust. § 213 ods. 1 OSP). Poukázal na ustanovenia § 219 ods. 1 a ods. 2 OSP, z ktorých odvolací súd vychádzal a ktoré sú základom jeho rozhodnutia, keďže sa stotožnil s vecne správnu výrokovou časťou v merite veci a aj so skutkovými a právnymi závermi, obsiahnutými v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd v celom rozsahu odkázal (viď. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 350/09 z 8.10.2009, sp. zn. III. ÚS 78/05, sp. zn. III. ÚS 264/08 a sp. zn. IV. ÚS 372/08). V postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v potvrdenej časti a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uviedol nasledovné argumenty.

2.8. Zásada vyjadrujúca „právo na spravodlivý proces“, nutnosť rovnakých „pravidiel hry“ alebo tiež „princíp rovnosti“ sa premieta predovšetkým v ustanoveniach upravujúcich vedenie konania a priebeh dokazovania. Rovnosť účastníkov v súdnom konaní je upravená v ust. § 18 OSP. Pri uplatňovaní tejto zásady v súdnom konaní je nevyhnutné prihliadať nielen k právam jedného účastníka súdneho konania, v danom prípade žalovaného ako odvolateľa, ale aj k právam žalobcu, ktorý rovnako má nárok, aby sa

jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, z ktorého dôvodu nemôže v súdnom konaní dochádzať k výkonom práv jedného z účastníkov súdneho konania na ujmu druhého účastníka súdneho konania. Ani s ohľadom k uvedenej zásade rovnosti, vyjadrenej v ust. § 18 OSP, odvolací súd nezistil, že by postupom súdu prvej inštancie došlo k takej vade prvostupňového konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedené dopadá aj na záver, že nebolo zistené prekročenie procesnej poučovacej povinnosti súdu prvej inštancie, vyplývajúcej z ust. § 5 ods. 1, 2 OSP. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca nebol v čase podania žaloby zastúpený advokátom, teda existovala tu poučovacia povinnosť súdu prvej inštancie podľa ust. § 5 ods. 1 OSP. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 10Cbi/3/2009-31 z 24.08.2010 vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia opravil a doplnil žalobu zo dňa 17.07.2009 spôsobom uvedeným v odôvodnení tohto uznesenia, pričom žalobcu vyzval na upresnenie petitu žaloby tak, aby žaloba spĺňala náležitosti podľa ust. § 62 ods. 5 ZKR s tým, že ide o typovú žalobu a ustanovenia ZKR podrobnejšie (ako osobitné ustanovenia) rozvádžajú všeobecné ustanovenie § 79 ods. 1 OSP, z ktorého vyplýva, že z návrhu musí byť o. i. zrejmé, čoho sa žalobca domáha. Nasledovalo doplnenie petitu žaloby v podaní žalobcu zo 7.09.2010 (založené v spise na č. l. 35). Odvolací súd poukázal na to, že žalobu nevymedzuje len jej petit, pretože žalobu je potrebné posudzovať ako celok, vrátane skutkových a právnych tvrdení, ktorými žalobca vymedzuje a odôvodňuje ním uplatňované nároky. Z celého obsahu žaloby bolo zrejmé, že táto spĺňala všetky všeobecné náležitosti, vyžadované pre úkony účastníkov v ust. § 42 ods. 1, 3 OSP vo väzbe na ust. § 79 ods. 1, 2 OSP. Žalobca nepochybne podal „žalobu na určenie právnej neúčinnosti právnych úkonov“, pričom konkretizoval, že týmto právnym úkonom je dohoda z 3.12.2008, ktorá vykazuje znaky zvýhodňujúceho právneho úkonu v zmysle ust. § 59 ods. 1, 2, 3, 4 ZKR, pričom takýto právny úkon je podľa ZKR odporovateľný a voči konkurzným veriteľom úpadcu právne neúčinný. V petite žaloby zo 17.07.2009 žalobca žiadal, aby súd určil, že žalovaný je povinný peňažné plnenie žalobcu započítané napadnutou dohodou, uzavretou dňa 3.12.2008 medzi dlžníkom BUDA mont s. r. o., Pod Hradiskom 16/373, 010 04 Žilina, IČO: 36 381 098 a žalovaným subjektom ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o., so sídlom Stará Vajnorská 16, 832 44 Bratislava, IČO: 313 55 161, vo výške 4.411.452,90 Sk (146.433,41 €) vydať do všeobecnej podstaty majetku úpadcu BUDA mont s. r. o. v konkurze č. k. 4K 2/2009 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca po výzve súdu prvej inštancie zo dňa 24.08.2010 doplnil petit žaloby v podaní zo 7.09.2010 tak, že žiadal, aby súd určil, že dohoda uzavretá dňa 3.12.2008 medzi dlžníkom BUDA mont s. r. o., Pod Hradiskom 16/373, 010 04 Žilina, IČO: 36 381 098 a žalovaným subjektom ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o., so sídlom Stará Vajnorská 16, 832 44 Bratislava, IČO: 31 355 161, vo výške 146.433,41 € (4.411.452,90 Sk), je voči konkurzným veriteľom úpadcu BUDA mont s. r. o. „v konkurze“ právne neúčinná. Z celého obsahu žaloby je nepochybné, že išlo o uplatňovanie práva na odporovanie právnemu úkonu úpadcu a len cez posúdenie právnej neúčinnosti žalobou napadnutého právneho úkonu mohlo byť rozhodované o povinnosti vydať započítané peňažné plnenie do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu. Keďže formulácia žalobného petitu (v podaní zo 17.07.2009) nezodpovedala presne tomu, čo žalobca v kontexte celej žaloby - čo do uplatňovaného nároku - vyjadril, žalobca formulačnú nepresnosť petitu žaloby odstránil doplňujúcim (upresňujúcim) podaním na základe výzvy súdu prvej inštancie, čo nebolo možné považovať za zmenu žaloby (ust. § 95 ods. 1, 2 OSP). Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nepoučil žalobcu vo vzťahu k petitu žaloby tak, že by išlo o vymedzenie iného predmetu konania, teda odlišne od toho vymedzenia, ktoré už bolo obsiahnuté v žalobe. Takýmto postupom súdu prvej inštancie preto nemohlo dôjsť k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania a ani k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom. K momentu rozhodovania súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu v merite veci, bolo nevyhnutné vychádzať z petitu žaloby, ktorý vyplýval z podania žalobcu zo 17.07.2009 (č. l. spisu 1 - 5) v spojení s podaním žalobcu zo 7.09.2010 (č. l. spisu 35).

2.9. Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia, a tým nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru o dostatočnom odôvodnení tohto rozsudku, a to vo vzťahu ku všetkým skutkovým a právnym otázkam, relevantným pre rozhodnutie vo veci samej, nakoľko odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP, keďže súd prvej inštancie dostatočne uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, ktoré dôkazy vykonal, ktoré dôkazy nevykonal a prečo, ako vykonané dôkazy zhodnotil a v akých vzájomných súvislostiach. Rovnako dostatočné je aj

odôvodnenie týkajúce sa právneho posúdenia veci, keďže z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, pod hypotézu akej právnej normy bol subsumovaný súdom zistený skutkový stav a podľa akej právnej normy bola vec posúdená. V tomto smere je dostatočné nielen samotné vymenovanie a odcitovanie zákonných ustanovení, ale z odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne vyplýva, akým spôsobom boli tieto ustanovenia aplikované a ako sa premietli do samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd tak dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie uviedlo dostatočné dôvody, na ktorých je založené v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 119/03.

2.10. Vo vzťahu k odvolacej námietke, týkajúcej sa uplynutia prekluzívnej lehoty, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa uvedenou otázkou dostatočne zaoberal už v skoršom rozsudku z 19.07.2012, čo zhodnotil odvolací súd vo svojom uznesení (založenom v spise na č. I. 245), na rozhodnutia ktoré - v otázke dodržania prekluzívnej lehoty podľa ust. § 57 ods. 2 ZKR - poukázal. Len pre úplnosť odvolací súd uviedol, že z ust. § 57 ods. 2 ZKR vyplýva 6 - mesačná prekluzívna lehota na podanie odporovacej žaloby, ktorá plynie od vyhlásenia konkurzu. Účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu nastali v deň po uverejnení uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku, t. j. 8.05.2009, pričom žaloba v danej veci došla súdu prvej inštancie dňa 22.07.2009, t. j. v rámci prekluzívnej lehoty podľa ust. § 57 ods. 2 ZKR, ktorá uplynula 8.11.2009. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie a svojím právnym názorom vysloveným už v predchádzajúcom uznesení (založenom v spise na č. I. 245) konštatoval, že na tento záver nemala žiadny vplyv okolnosť upresnenia žaloby v doplňujúcom podaní žalobcu zo 7.09.2010, pričom vysvetlil tiež to, že toto upresnenie žaloby nemalo charakter zmeny žaloby, o ktorej by malo byť rozhodované v zmysle ust. § 95 ods. 1, 2 OSP, keďže nešlo o kvalitatívne odlišný nárok uplatňovaný na odlišnom skutkovom a právnom základe. Ak aj dôjde k oprave, či doplneniu žaloby o určité náležitosti a súd prípadne vyzve na opravu takejto žaloby, tak súdne konanie začína s účinkami zachovania procesných a hmotnoprávnych lehôt doručením žaloby na súd, v danom prípade dňom 22.07.2009. S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného o prekluzii uplatneného nároku žalobcom. Pokiaľ teda súd prvej inštancie v súvislosti s formulovaným žalobným petitom v žalobcom podanej žalobe postupoval uznesením č. k. 10Cbi 3/2009-31 z 24.08.2010 tak, že vyzval žalobcu na opravu žalobného petitu, tak týmto postupom nezasiahol do práv účastníkov súdneho konania. Rovnako tak nedošlo k žiadnej vade konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ani k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom tým, že súd prvej inštancie rozhodol napokon bez postupu podľa ust. § 95 OSP vo vzťahu k podaniu žalobcu zo 7.09.2010.

2.11. Vo vecno-právnej rovine žalovaný namietal, že pre rozhodnutie bolo potrebné skúmať aj to, či napadnutou dohodou započítavané pohľadávky žalovaného na zaplatenie zmluvných pokút za omeškanie žalobcu so zhotovením diela podľa zmluvy o dielo č. 716/2007 a č. 149/2008, ako aj pohľadávka žalovaného na náhradu škody spôsobenej omeškaním so zhotovením diela, zodpovedali žalobcovej pohľadávke na zaplatenie ceny diela za nedokončené dielo. Súčasne namietal, že súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou ekvivalentnosti zmluvných pokút, pričom v tejto spojitosti bolo tiež potrebné podľa neho zistiť, či pohľadávky úpadcu, ktoré boli predmetom započítania v dohode, boli nesporné. K tomu odvolací súd uviedol, že žalovaný paradoxne až v štádiu súdneho konania spochybňuje vlastné pohľadávky, ktoré započítal s úpadcom na základe dohody o započítaní. V konečnom dôsledku však tieto tvrdenia žalovaného boli ako odvolacie dôvody pre posúdenie prejednávanej veci irelevantné. Súd prvej inštancie správne pri určení právnej neúčinnosti napadnutej dohody s určením povinnosti žalovanému vrátiť dohodou získané peňažné plnenie do majetkovej podstaty úpadcu, v rámci prebiehajúceho konkurzného konania, vedeného Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 4K 2/2009, posúdil, že predmetná dohoda zodpovedala odporovateľnému úkonu úpadcu v zmysle ust. § 57 ods. 1, 2, 4 a ust. § 59 ods. 1 až 4 ZKR. Súd prvej inštancie vysvetlil aj svoj procesný postup v rámci dokazovania a uviedol dostatočné dôvody, prečo nevykonal všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi. Za aplikácie ust. § 219 ods. 2 OSP odvolací súd v plnom rozsahu odkázal na tieto dôvody, s ktorými sa stotožnil tak, ako ich uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. Pre zvýraznenie správnosti uviedol, že odporovateľnosť právnych úkonov je osobitný inštitút, ktorý slúži na ochranu veriteľov, v danom prípade veriteľov úpadcu. Odporovateľnosť právnych úkonov pritom ako určitá sankcia nie je postihom za konkrétne vady právneho úkonu, ale za jeho právne dôsledky vo vzťahu k veriteľom dlžníka

(úpadcu). Negatívne právne dôsledky sa prejavujú v tom, že konkrétny právny úkon dlžníka (úpadcu) spôsobí ukrátenie uspokojenia pohľadávok veriteľa, čo bolo v danom konaní aj preukázané. Je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že v prípade započítania vzájomných pohľadávok nedochádza k zmene bilancie aktív a pasív úpadcu, avšak v dôsledku započítania zvýhodnenie žalovaného spočívalo v rozsahu uspokojenia jeho pohľadávok voči dlžníkovi - v porovnaní s ostatnými veriteľmi pohľadávok prihlásených v konkurznom konaní, keď pohľadávky žalovaného boli uspokojené v celom rozsahu v rámci dohody o započítaní, zatiaľ čo miera uspokojenia veriteľov, ktorých pohľadávky sa stali splatnými v období pred splatnosťou pohľadávok žalovaného, je v konkurznom konaní nižšia.

2.12. K odvolacej námietke vo vzťahu k rozsahu dokazovania pred súdom prvej inštancie jeho hodnotením v rovine námietky o nedostatočne zistenom skutkovom stave odvolací súd uviedol, že pre prijaté skutkové zistenia a následné právne posúdenie tak, ako vyplýva z napadnutého rozsudku, bolo súdom prvej inštancie vykonané dostatočné dokazovanie a dôkazy boli vyhodnotené v súlade s ust. § 132 OSP. Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy prevzali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predložil účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, pretože postačuje, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. Argumentácia žalovaného uznesením NS SR sp. zn. 4Obdo/13/2012 z 31.05.2012 nebola opodstatnená, keďže primárne sa žalobca v uvedenom konaní domáhal neplatnosti kúpnej zmluvy a až po uplynutí prekluzívnej lehoty žalobca navrhol bez zmeny skutkového stavu určenie neúčinnosti právneho úkonu, čo bola odlišná situácia od tej, ktorá je riešená v posudzovanej veci. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku nebol nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie bolo konzistentné a jeho argumenty podporili príslušné závery.

2.13. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že dňa 18.11.2015 žalovaný doručil písomné podanie svojho právneho zástupcu k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného (založené je v spise na č. l. 394 až 399), v ktorom žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie vo veci nezohľadnil podstatnú hmotnoprávnu podmienku pre úspešné podanie odporovacej žaloby, a to podmienku platnosti právneho úkonu, ktorému sa odporuje. Napriek tomu, že súdy sú povinné ex offio prihliadať na absolútnu neplatnosť právnych úkonov, súd prvej inštancie rozhodol o neúčinnosti dohody o započítaní, hoci táto je podľa jeho názoru absolútne neplatným právnym úkonom. Dohoda o započítaní obsahuje započítanie viacerých pohľadávok úpadcu a viacerých pohľadávok žalovaného z titulu náhrady škody a z titulu zmluvných pokút. Pohľadávky boli vyfaktúrované niekoľkými faktúrami uvedenými v dohode o započítaní, v ktorej nie je určené, ktorá konkrétna pohľadávka žalovaného sa započítava proti ktorej konkrétnej pohľadávke úpadcu. Rovnako nie je zjavné, započítaním s ktorými konkrétnymi pohľadávkami úpadcu mali zaniknúť dve pohľadávky žalovaného v celom rozsahu a jedna pohľadávka čiastočne. Takéto započítanie vzájomných pohľadávok je síce po jazykovej stránke zrozumiteľné, avšak po stránke obsahovej je neurčité a takýto úkon započítania je preto neplatný podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo 3082/2007, rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5Cmo 38/2006). Napriek tomu, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci nepochybne skúmal dohodu o započítaní, na jej neplatnosť neprihliadol a rozhodol o určení jej neúčinnosti, z dôvodu ktorého napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej žalovaný upriamil pozornosť na to, že v čase uzavretia dohody o započítaní mal úpadca zakázané nakladať so svojím majetkom z dôvodu exekúcie na majetok úpadcu. Ak by sa preukázalo, že úpadca mal zakázané nakladať so svojím majetkom (vrátane záväzkov a pohľadávok, ktoré boli predmetom dohody o započítaní), dohoda o započítaní by bola absolútne neplatná aj v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže dohoda o započítaní je neplatná, žalovaný touto dohodou nezískal od úpadcu žiadne plnenie, ktoré by mal vrátiť do podstaty, preto nie je možné vyhovieť žalobe ani v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 146.433,41 € do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu.

2.14. K procesnému písomnému podaniu žalovaného, ktoré obsahovalo aj nové skutočnosti a dôkazy, neuvádzané žalovaným v konaní na súde prvej inštancie a ani v odvolaní, odvolací súd poukázal na ustanovenia § 118a ods. 1 a ods. 2 OSP, z ktorých vyplýva, že (okrem iných sporov) aj v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou, účastníci sú povinní opísať rozhodujúce skutočnosti o veci samej a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania, pričom na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd neprihliada. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie poučil žalovaného podľa ust. § 118a ods. 1 OSP na prvom pojednávaní dňa 19.07.2011 (č. l. spisu 85-93), na ktorom, ale ani neskôr v konaní na súde prvej inštancie, resp. v predchádzajúcom odvolaní (založené je v spise na č. 209-223) a ani v prejednávacom odvolaní (založené v spise na č. l. 316-327) žalovaný neposkytol tie tvrdenia, ktoré uviedol vo vyjadrení z 13.11.2015 a ktorými vzniesol námietku absolútnej neplatnosti dohody o započítaní v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ, ako aj ust. § 39 OZ. Tieto námietky žalovaný nepochybne vzniesol až po uplynutí odvolacej lehoty, ktorá v danom prípade skončila dňa 24.10.2014 (piatok). Z ust. § 205 ods. 3 OSP však vyplýva, že rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. S poukazom na uvedené odvolací súd pri svojom rozhodovaní vo veci nemohol prihliadnuť na novú argumentáciu žalovaného, ktorou vo vyjadrení z 13.11.2015 rozšíril dôvody odvolania. Uvedené je zosilnené aj právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 205a ods. 1 OSP, podľa ktorej by na nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, mohol odvolací súd prihliadať ako na relevantné odvolacie dôvody len za splnenia zákonných podmienok uvedených taxatívne v ust. § 205a ods. 1 písm. a/ až d/ OSP. Žalovaný však netvrdil a ani nepreukázal splnenie ani jednej z týchto zákonných podmienok. Len vo vzťahu k novému listinnému dôkazu, doloženému v prílohe vyjadrenia z 13.11.2015 uviedol, že sa k zápisnici zo zasadnutia veriteľského výboru z 11.09.2009 dostal „pri zisťovaní stavu konkurzu úpadcu“, čo časovo neupresnil, avšak podstatné bolo, že dotknutá zápisnica je datovaná dňom 11.09.2009, teda zjavne existovala aj v čase prebiehajúceho konania na súde prvej inštancie a bolo ju možné žalovaným označiť ako dôkaz v zmysle ust. § 118a ods. 1, 2 OSP. No predovšetkým odvolací súd nemohol prihliadnuť na novú argumentáciu žalovaného v skutkovej rovine, pretože je povinný rešpektovať koncentračnú zásadu, vyjadrenú v ust. § 118a OSP. Pre úplnosť k uvedenému odvolací súd dodal, že na novú argumentáciu žalovaného o neplatnosti právneho úkonu úpadcu, ktorému žalobca odporuje podanou žalobou, nazeral nielen ako na námietky v rovine právneho posúdenia veci, ale súčasne a najmä aj otvárajúce už uzavretý skutkový stav veci tak, ako bol z vykonaného dokazovania zistený súdom prvej inštancie (ust. § 213 ods. 1 OSP). Práve aj cez toto nazeranie nebolo možné zo strany odvolacieho súdu sa v odvolacom konaní zaoberať novou argumentáciou žalovaného.

2.15. V závere odôvodnenia rozsudku odvolací súd uviedol, že v danom prípade pripustil dovolanie proti svojmu rozsudku, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že toto rozhodnutie považuje po právnej stránke za rozhodnutie zásadného významu v dvoch právnych otázkach, ktoré majú význam tak pre účastníkov daného sporu, ako aj pre riešenie ďalších obdobných, najmä incidenčných sporov s obdobným predmetom konania. Prvou nastolenou otázkou v rovine právneho posúdenia je, „či v prípade, ak žalobca uplatnil svoj nárok z odporovateľnosti právneho úkonu na základe viacerých skutkovo-právnych podstát (v danom prípade išlo o ust. § 59 a ust. § 60 ZKR), je súd povinný sa v dokazovaní zaoberať a rozhodnúť o všetkých tvrdených skutkovo-právnych podstátach, ak napokon z dokazovania vyplynie a žalobca trvá na naplnení len jednej z nich (v danom prípade len cez ust. § 59 ZKR), a ktorá postačovala pre záver o neúčinnosti napadnutého právneho úkonu“. Druhou nastolenou otázkou pre pripustenie dovolania je, „či účastník môže v súdnom, najmä však v incidenčnom konaní, relevantne a účinne vzniesť námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu až v štádiu odvolacieho konania, ak sa touto námietkou otvára aj skutkový stav uzavretý pred súdom prvého stupňa, s tým, že sa argumentuje v rovine právneho posúdenia povinnosťou súdu ex offa sa takouto neplatnosťou zaoberať pred určením žalovanej neúčinnosti dotknutého právneho úkonu“.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení neúčinnosti právneho úkonu a povinnosti žalovaného zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu 146.433,41 € a proti uzneseniu Okresného súdu Žilina, ktorým bola žalovanému uložená

povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 628,51 € podal žalovaný dovolanie. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a väd konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípadne z dôvodu, že žalovanému bola závažným spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom, zrušil rozsudok odvolacieho súdu v ním napadnutých výrokoch, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie o určení neúčinnosti dohody o započítaní a o povinnosti zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu 146.433,41 € a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania, alternatívne zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazne nahradiť žalovanému trovy konania, ktoré mu vznikli v konaní pred súdom prvej inštancie, v odvolacom a dovolacom konaní a zároveň zruší uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania.

3.1. Dovolateľ zároveň požiadal o odloženie vykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o určení neúčinnosti dohody o započítaní a povinnosti žalovaného zaplatiť do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu sumu 146.433,41 € v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu a zároveň aj o odloženie vykonateľnosti uznesenia o trovách konania. Uviedol, že ak by nedošlo k odloženiu vykonateľnosti napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, vykonanie exekúcie na jeho základe by mohlo zmať účinnosť nového rozhodnutia (ktorým by malo byť zamietnutie žaloby), pokiaľ by žalovaný musel vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu sumu 146.433,41 €, ktorú úpadca žalovanému nikdy neplnil a na strane úpadcu by tak došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. k získaniu plnenia bez právneho dôvodu. Nakoľko úpadca je osobou v konkurze, je zjavné, že smeruje k zrušeniu a vymoženiu pohľadávky žalovaného titulom vydania bezdôvodného obohatenia od úpadcu (ktorý by bol po zaplatení sumy 146.433,41 € do konkurznej podstaty pravdepodobne v krátkom čase zrušený), by bolo nereálne. V prípade vykonania exekúcie na vymoženie sumy 146.433,41 € od žalovaného, by na strane žalovaného došlo k vzniku škody, nakoľko žalovaný by sa k tejto sume už nemohol späťne dostať. Zaplatenie trov konania na podklade uznesenia o trovách konania by - v prípade zrušenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, resp. v prípade rozhodnutia o zamietnutí žaloby - spôsobilo, že žalovaný by musel zaplatené trovy konania vymáhať od žalobcu ako bezdôvodné obohatenie, čo by viedlo k ďalšiemu sporu.

3.2. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, v zmysle ktorého postupom súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, z ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, v zmysle ktorého konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z ust. § 241 ods. 2 písm. c/ OSP, v zmysle ktorého rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

3.3. Dovolateľ vidí nesprávne právne posúdenie na strane odvolacieho súdu v tom, že na posúdenie dohody o započítaní neaplikoval relevantné právne normy týkajúce sa platnosti dohody o započítaní, a to najmä ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ďalej ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže odvolací súd neprihliadol na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, konanie zaťažil vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie o potvrdení výroku rozhodnutia o neúčinnosti dohody o započítaní a vrátení plnenia do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu. Rovnakými vadami je zaťažené aj konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania.

3.4. K vyššie uvedeným dovolacím dôvodom dovolateľ uviedol bližšiu argumentáciu nasledovne:

3.5. Dovolateľ poukázal na to, že dňa 18.11.2015 doručil odvolaciu súdu vyjadrenie vo veci, v ktorom upozornil odvolací súd na podstatnú vadu konania na súde prvej inštancie, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a spočívala v tom, že súd prvej inštancie neprihliadol na neplatnosť právneho úkonu - dohody o započítaní, o ktorej neúčinnosti rozhodoval. Platnosť právneho úkonu je pritom základným predpokladom pre vyslovenie jeho neúčinnosti, a teda základným predpokladom pre úspešné odporovanie právnenému úkonu. V zmysle čl. IV. dohody o započítaní došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok úpadcu a žalovaného tým spôsobom, že všetky pohľadávky úpadcu uvedené v dohode o započítaní mali zaniknúť v celom rozsahu a pohľadávky žalovaného mali zaniknúť v

tom rozsahu, že pohľadávka vo výške 31.534,22 € mala zaniknúť len do výšky 25.109,63 €, pričom v dohode o započítaní nie je určené, ktorá konkrétna pohľadávka žalovaného sa započítava proti ktorej konkrétnej pohľadávke úpadcu. Takéto započítanie vzájomných pohľadávok je neurčité, a preto neplatné. V zmysle rozhodovacej praxe súdov musí byť z úkonu započítania zrejmé, aká pohľadávka a v akej výške sa k započítaniu uplatňuje a proti akej pohľadávke veriteľa, pričom ak zo započítania nie je zrejmé, ktorá pohľadávka proti ktorej je započítavaná, úkon započítania je neplatný podľa ust. § 37 ods. 1 OZ (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo 3082/2007, resp. rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5Cmo 38/2006). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku neprihliadol na argumentáciu žalovaného týkajúcu sa neurčitosti započítania obsiahnutého v dohode o započítaní z dôvodu, že ide o novú skutočnosť, ktorá nebola žalovaným v konaní doposiaľ predostretá. S poukazom na uplatnenie koncentračnej zásady konania a z dôvodu rozšírenia odvolacích dôvodov po uplynutí zákonom stanovenej lehoty odvolací súd na argumentáciu žalovaného, uplatnenú vo vyjadrení z 18.11.2015 neprihliadol. Uvedený záver odvolacieho súdu je nesprávny. V tomto smere dovolateľ poukázal na právnu úpravu neplatnosti právnych úkonov v Občianskom zákonníku. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a na neplatný právny úkon sa hľadá, ako keby nebol urobený, pričom súdy musia na neplatnosť právneho úkonu prihliadať aj bez toho, aby sa jej niekto dovolával. Naproti tomu v prípade relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa na úkon hľadá ako na platný, pokiaľ sa neplatnosti nedovolá dotknutá osoba. V prípadoch absolútne neplatných právnych úkonov má súd povinnosť zvýšenej miery aktivity, ktorá sa prejavuje v tom, že súd musí aj bez návrhu účastníkov prihliadnuť na neplatnosť úkonu, aby zamedzil jeho účinkom, nakoľko zákon výslovne odmieta, aby absolútne neplatný úkon pre jeho závažné vady nejaké účinky vyvolal (viď napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5M Cdo 11/2009). Záver odvolacieho súdu vyjadrený v jeho rozsudku, podľa ktorého súd nie je povinný prihliadnuť na absolútnu neplatnosť právneho úkonu z dôvodu, že sa jej žalovaný včas nedovolal, nie je právne správny. Tvrdenie odvolacieho súdu, že súd nemusel byť aktívny pri hodnotení dohody o započítaní z pohľadu jej absolútnej neplatnosti je zarážajúce aj z toho pohľadu, že v spore o určenie neúčinnosti právneho úkonu je zásadný práve záver o platnosti úkonu, nakoľko platnosť úkonu je predpokladom vyslovenia jeho neúčinnosti (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 1811/2000).

3.6. Dovolateľ sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že tvrdenie o absolútnej neplatnosti dohody o započítaní, uvedené vo vyjadrení odvolateľa, predstavuje novú skutočnosť, ktorá nebola súdu poskytnutá do skončenia prvého pojednávania a ani do uplynutia lehoty na podanie odvolania a žalovaný týmto tvrdením rozšíril dôvody odvolania, v dôsledku čoho odvolací súd na uvedené tvrdenie neprihliadol. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenia § 118a a § 205a OSP na daný prípad, pretože aplikácia týchto ustanovení by prichádzala do úvahy iba pri takých dôvodoch neplatnosti úkonov, ktoré nie sú zrejmé zo samotného úkonu a ich základ je na strane niektorého zo subjektov úkonu (poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo 15/2010). Keďže v danom prípade neurčitosť započítania vyšla najavo pri predložení dohody o započítaní, súd prvej inštancie mal bez ďalšieho na túto neurčitosť a s tým spojenú absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliadať ex offio. Ak tak súd prvej inštancie neurobil, zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo 2684/2007). Posúdenie platnosti dohody o započítaní bolo pre rozhodnutie vo veci kľúčové. Keďže túto vadu konania a rozhodnutia nenapravil ani odvolací súd, zaťažil aj odvolacie konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolateľ ďalej poukázal na to, že vo vyjadrení upozornil odvolací súd aj na skutočnosť o možnej neplatnosti dohody o započítaní z dôvodu existencie zákazu exekútora nakladať s majetkom úpadcu, pričom túto informáciu žalovaný predložil odvolaciemu súdu ihneď, ako sa o tejto skutočnosti dozvedel zo zápisnice zo zasadnutia veriteľského výboru úpadcu, zverejnenej v Obchodnom vestníku SR.

3.7. Podľa názoru dovolateľa, prvá otázka nastolená odvolacím súdom (týkajúca sa uplatnenia viacerých skutkovo - právnych podstát v žalobe) by prichádzala do úvahy len v prípade, ak by sa nemalo prihliadnuť na absolútnu neplatnosť dohody o započítaní a v konaní by sa mala naďalej posudzovať len neúčinnosť právneho úkonu. Pokiaľ by sa teda NS SR ďalej zaoberal neúčinnosťou dohody o započítaní, žalovaný uplatňuje ďalší dovolací dôvod, a to odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Za postup, ktorým bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom

považuje dovolateľ to, že žalobca sa v petite žaloby zo 17.07.2009 domáhal, aby súd určil, že žalovaný je povinný vydať peňažné plnenie, započítané dohodou o započítaní, vo výške 146.433,41 € do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu. Na základe výzvy súdu prvej inštancie žalobca doručil súdu podanie zo 7.09.2010, ktoré nazval doplnením žaloby a v ktorom upravil petit žaloby tak, že žiadal určiť neúčinnosť dohody o započítaní voči konkurzným veriteľom úpadcu. Podľa jeho názoru, súd prvej inštancie v rámci konania nesprávne posúdil doplnenie podania - žaloby v zmysle ust. § 43 ods. 1 OSP, a nie ako zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 ods. 1 OSP, čím vniesol do konania neistotu v tom, čo je predmetom konania a čo vlastne žalobca v konaní uplatňuje a žiada. Tým, že konanie je postihnuté vadou (súd postupoval v rozpore s procesnými ustanoveniami OSP, keď o zmene žaloby nerozhodol) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (pokiaľ by súd doplnenie správne právne posúdil podľa ust. § 95 OSP ako zmenu žaloby, tak by podľa ust. § 57 ods. 2 ZKR musel žalobu zamietnuť z dôvodu preklúzie práva na odporovanie právneho úkonu), bola žalovanému závažným spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko bol vylúčený z realizácie svojich procesných práv, ktoré mu priznáva OSP, ako napr. právo vzniesť účinne námietku preklúzie práva na odporovanie právneho úkonu.

4. K dovolaniu žalovaného zaslal žalobca písomné vyjadrenie v ktorom uviedol, že predmetnú dohodu o započítaní pripravil a úpadcovi predložil žalovaný, teda neurčitosť tejto dohody mala byť zrejماً žalovanému už pri jej príprave. Žalovaný však až do doručenia podania z 13.11.2015 považoval dohodu o započítaní za platnú, rešpektoval právny stav nastolený jej uzavretím a námietku neplatnosti dohody o započítaní nevzniesol do skončenia prvého pojednávania vo veci a ani neskôr, až do jeho podania z 13.11.2015. V dôsledku započítania vzájomných pohľadávok žalovaného a úpadcu zostala na strane žalovaného pohľadávka voči úpadcovi vo výške 193.547, 34 Sk, ktorú si žalovaný v konkurznom konaní na majetok úpadcu prihlásil a táto sa považuje za zistenú. Záveru súdu o neurčitosti právneho úkonu musí predchádzať aplikácia interpretačných pravidiel (ust. § 266 Obchodného zákonníka a ust. § 35 Občianskeho zákonníka) zaväzujúcich na výklad právneho úkonu nielen podľa jeho jazykového vyjadrenia, ale najmä podľa vôle a úmyslu konajúcich osôb (viď rozsudok NS ČR sp. zn. 32Odo 346/2002 z 23.1.2003). K uvedenej problematike sa vyjadril aj Ústavný súd Českej republiky, ktorý zdôraznil, že v súkromnoprávnej sfére je vždy potrebné posudzovať určitosť právneho úkonu vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam daného prípadu, pričom pre interpretáciu obsahu záväzkového vzťahu je rozhodujúca skutočná vôľa oboch zmluvných strán v čase uzavretia zmluvy (nález ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 3900/12 z 28.02.2013). Z konania úpadcu a žalovaného, potvrdeného aj ich vyjadreniami v konaní pred súdom prvej inštancie je nepochybné, že vôľou oboch zmluvných strán bolo započítať vzájomné pohľadávky špecifikované v predmetnej dohode o započítaní. Tento záver potvrdzuje aj právna teória (viď napr. Patakyová a kolektív: Obchodný zákonník. Komentár. C. H. Beck 2006, str. 685). Žalovaný sa snaží účelovo striktným gramatickým výkladom dosiahnuť to, že predmetná dohoda o započítaní je neplatná pre jej neurčitosť, s cieľom vyhnúť sa plneniu, ktoré žalovaný preukázateľne a nepochybné získal na úkor konkurzných veriteľov úpadcu.

4.1. Druhý dôvod neplatnosti dohody o započítaní dovolateľ vidí v skutočnosti, že v čase jej uzavretia mal úpadca súdnym exekútorom uložený zákaz nakladať s majetkom. Toto tvrdenie žalovaného je v rozpore s platnou právnou úpravou, ako aj ustálenou judikatúrou súdov Slovenskej republiky. Súdna prax jednoznačne ustálila (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 107/2007), že dôsledkom porušenia zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii povinným, uloženého mu súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie v zmysle ust. § 47 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku je odporovateľnosť právneho úkonu podľa ust. § 42a a ust. § 42b Občianskeho zákonníka. Právny úkon dlžníka, ktorým by nakladal so svojím majetkom napriek uvedenému zákazu, uloženému súdnym exekútorom nie je neplatný, ale len neúčinný, a to len voči veriteľovi, v prospech ktorého sa exekúcia vedie, samozrejme za predpokladu, že tento veriteľ sa neúčinnosťou úspešne dovolá. Neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že o tejto skutočnosti (exekúcii na majetok úpadcu) informoval odvolací súd hneď, ako sa o nej dozvedel. Žalovaný sa o tejto skutočnosti dozvedel zo zápisnice zo zasadnutia veriteľského výboru v predmetnej konkurznej veci, konaného dňa 11.09.2009, pričom predmetná zápisnica bola zverejnená v Obchodnom vestníku č. 183B dňa 23.09.2009.

4.2. Ďalej žalobca poukázal na to, že žalobný petit (odhliadnuc od toho, či je formulovaný len na vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu alebo na vydanie plnenia získaného odporovateľným právnym

úkonom alebo obsahuje obe tieto časti) smeruje k rozhodnutiu súdu o tom, či napadnutý právny úkon je alebo nie je neúčinný. Žaloba má obsahovať náležitosti podľa ust. § 42 ods. 3 a ust. § 79 ods. 1 OSP a treba ju chápať ako jeden celok. Výrok súdu neobsahuje formuláciu, že daný právny úkon je neúčinný podľa konkrétneho zákonného ustanovenia, ale len formuláciu, že je neúčinný voči určeným subjektom. Podľa jeho názoru on ako žalobca v konaní na prvom pojednávaní vo veci dňa 19.07.2011, teda pred uplynutím lehoty podľa ust. § 118a OSP, jednoznačne formuloval na základe akého ustanovenia ZKR sa domáha určenia neúčinnosti predmetného právneho úkonu. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď dokazovanie viedol v intenciách žalobného návrhu, riadne odôvodneného do skončenia prvého pojednávania vo veci.

4.3. Argumentácia žalovaného, že súd mu mal odňať možnosť konať pred súdom, pretože v konaní neboli vypočutí ním navrhnutí svedkovia neobstojí, a to s poukazom na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (str. 9 a 10), v ktorom súd veľmi jasne a precízne vysvetlil, prečo neboli vykonané predmetné výsluchy svedkov a upozornil aj na skutočnosť, že žalovaným navrhnutý svedok A. E. P. bol v čase konania na súde prvej inštancie stále konateľom žalovaného a z toho titulu mal možnosť sa pojednávania zúčastniť a uviesť svoje vyjadrenie k veci, avšak ani na jednom z pojednávania sa nezúčastnil. Vzhľadom na uvedené sa domnieva, že dovolacia otázka nastolená odvolacím súdom, týkajúca sa dokazovania ohľadne viacerých tvrdených skutkových podstatí je nadbytočná, pretože v predmetnom konaní žalobca jednoznačne a včas uviedol, na základe akého právneho dôvodu sa domáha rozhodnutia vo veci samej.

4.4. Pokiaľ žalovaný v závere dovolania opätovne uvádza svoje tvrdenia v súvislosti s formuláciou žaloby zo 17.07.2009, podaním žalobcu zo 7.09.2010 a postupom súdu, nevidí dôvod opätovne vyvracať absurdnú a účelovú argumentáciu žalovaného, pretože žalobca tak urobil už v konaní pred súdom prvej inštancie, vo vyjadrení k prvému odvolaniu žalovaného (doručenom súdu dňa 25.06.2012), ako aj vo vyjadrení k druhému odvolaniu žalovaného z 11.11.2014. Má za to, že táto otázka bola zákonne vyriešená tak súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom.

4.5. S poukazom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v sume 74,58 € podľa špecifikácie a vyčíslenia, ktoré uviedol v písomnom vyjadrení k dovolaniu.

5. K vyjadreniu žalobcu k dovolaniu zaslal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom opätovne upriamil pozornosť na to, že v odvolacom konaní vo svojom podaní z 13.11.2015 poukázal na vadu konania pred súdom prvej inštancie, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a na ktorú musí súd v konaní prihliadnúť aj bez návrhu z úradnej moci. Touto vadou konania bola skutočnosť, že súd prvej inštancie z úradnej moci neprihliadol na absolútnu neplatnosť dohody o započítaní z 3.12.2008, ktorá vychádzala z neurčitosti právneho úkonu v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ. Ďalej poukázal na ust. § 212 ods. 3 OSP, z ktorého vyplýva, že na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní môže prihliadať iba na dôvody odvolania, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala. Okrem nich má odvolací súd z úradnej povinnosti prihliadať ešte na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Aj keď v odvolaní odvolateľ neuviedol vady konania, je súd povinný ex offio na ne prihliadať, ale iba na tie z nich, ktoré mali (nestačí, že mohli mať) za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (vid' Števíček, Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok. Prvý diel. Komentár. Druhé vydanie. Praha: C. H. Beck 2012 str. 820, 840). Podľa názoru dovolateľa, vada konania na súde prvej inštancie, ktorá spočívala v tom, že súd z úradnej povinnosti neprihliadol na neurčitosť dohody o započítaní, ktorá bola predmetom jeho posudzovania a ktorá vyšla najavo pri jej predložení súdu prvej inštancie, mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie a následne aj odvolacieho súdu o neúčinnosti dohody o započítaní.

5.1. Skutočnosť, že v určitom období žalovaný subjektívne považoval úkon - Dohodu o započítaní za platný neznamená, že úkon je platný v zmysle objektívneho práva. Vnímanie zmluvnej strany nezhojuje neplatnosť právneho úkonu, ktorý strana urobila v domnení, že je platný. Neurčitosť započítacieho prejavu obsiahnutého v dohode o započítaní nie je možné odstrániť ani výkladom vôle strán, pretože nie

je zrejmé, započítaním s ktorými konkrétnymi pohľadávkami úpadcu mali zaniknúť dve pohľadávky žalovaného v celom rozsahu a jedna pohľadávka čiastočne. Z uvedeného dôvodu nie je možné zistiť, v akom okamihu sa vzájomne započítavané pohľadávky stretli.

5.2. Žalovaný poukázal ďalej na skutočnosť, že v odvolaní namietal nedostatky v dokazovaní vo vzťahu k odporovanému právnomu úkonu v tom smere, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal preukázaním ekvivalentnosti plnení získaných úpadcom na základe napadnutej dohody o započítaní, a to napriek tomu, že neekvivalentnosť plnení je podstatným znakom zvýhodňujúceho úkonu. Trvá na tom, že dokazovanie vedené súdom prvej inštancie s ohľadom na predmet žaloby požadujúcej určenie napadnutého úkonu za neúčinný z dôvodu jeho zvýhodňujúceho charakteru, bolo nedostatočné a predstavovalo odňatie práva žalovanému konať pred súdom, nakoľko neboli vykonané dôkazy smerujúce k zisťovaniu splnenia podmienok odporovateľnosti vo vzťahu k žalovanej skutkovej podstate. Odvolací súd k uvedeným nedostatkom dokazovania a konania na súde prvej inštancie neprihliadol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania v zmysle ust. § 470 ods. 4 CSP, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní právnickou osobou oprávnenou na výkon advokácie, najskôr skúmal to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolanie bolo doručené Okresnému súdu Žilina dňa 3. februára 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (zákon č. 99/1963 Zb.). Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ust. § 236 a nasl. OSP, teda procesnej právnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalovaný podal predmetné dovolanie.

7.1. Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 OSP, dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

7.2. Podľa ust. § 238 ods. 1 OSP, dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa odseku 2 vyššie citovaného ustanovenia je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa odseku 3 vyššie citovaného ustanovenia je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 OSP.

8. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací potvrdil v merite veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň pripustil dovolanie na zodpovedanie dvoch právnych otázok, ktoré majú význam tak pre účastníkov predmetného sporu, ako aj pre riešenie iných, obdobných incidenčných sporov, čím podľa ustanovenia § 238 ods. 3 OSP založil prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku. Teda, dovolanie je v predmetnej veci prípustné podľa ust. § 238 ods. 3 OSP len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd, ktorý zároveň v dôvodoch rozhodnutia vymedzil otázky po právnej stránke zásadného významu. Vzhľadom na odvolacím súdom vymedzený rámec právnych otázok, dovolateľ bol oprávnený jeho rozsudok napadnúť len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ OSP), a to práve len v tých konkrétne vymedzených otázkach, pre ktoré pripustil dovolanie odvolací súd. Na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený a ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2, veta druhá OSP, resp. § 442 CSP). Procesná možnosť odvolacieho súdu založiť v zmysle ust. § 238 ods. 3 OSP prípustnosť

dovolania nesmie ani v zákonom vymedzenom rámci právnej zásadnosti rozhodnutia viesť k prenášaní ťažiska rozhodovania súdu prvej inštancie, resp. odvolacieho súdu na dovolací súd. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd sa v predmetnom dovolacom konaní nezaoberal dovolacími námietkami žalovaného ohľadne nedostatočne zisteného skutkového stavu a nedostatočne vykonaného dokazovania. Z úradnej povinnosti dovolací súd ešte skúmal vady uvedené v ust. § 237 ods. 1 OSP a iné vady konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP).

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie na zodpovedanie odvolacím súdom nastolených právnych otázok. Okrem toho dovolanie podal aj podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd nesprávne posúdili podanie žalobcu, doručené súdu dňa 7.09.2010, v ktorom žalobca žiadal určiť právnu neúčinnosť dohody o započítaní voči konkurzným veriteľom úpadcu ako doplnenie žaloby, pretože toto podanie mali posúdiť ako zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 ods. 1 OSP. Týmto postupom súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a zároveň tento postup predstavoval inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP.

10. Po preskúmaní veci dovolací súd sa stotožnil s posúdením veci zo strany súdov oboch nižších inštancií. Odvolací súd vo svojom rozsudku podrobne vysvetlil, prečo podanie žalobcu označené ako doplnenie žaloby nie je zmenou žaloby v zmysle ust. § 95 OSP. Zo žaloby doručenej Okresnému súdu v Žiline dňa 22.07.2009 je zrejmé, že sa jedná o žalobu o neúčinnosť právnych úkonov (podľa výslovného formálneho označenia žaloby), skutočnosť ktorá však vyplýva aj z obsahu žaloby, z ktorého je zrejmé, že žalobca v nej popísal skutkové okolnosti týkajúce sa odporovateľnosti právneho úkonu - dohody o započítaní pohľadávok z 3.12.2008. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že podanie žalobcu zo 7.09.2010 bolo upresňujúcim - doplňujúcim podaním žalobcu v intenciách právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 42 ods. 3 OSP v spojení s ust. § 79 ods. 1, 2 OSP, pretože relevantné bolo to, že žalobca sa už v žalobe zo 17.07.2009 domáhal určenia právnej neúčinnosti právneho úkonu, čo však nie celkom jasne vyjadril v petite žaloby, ktorým si uplatnil proti žalovanému, aby peňažné plnenie žalobcu, započítané napadnutou dohodou o započítaní vo výške 4.411.452,90 Sk (146.433,41 €), vydal do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu. Neúplnosť petitu žaloby žalobca odstránil v doplňujúcom podaní zo 7.09.2010, v ktorom žiadal, aby súd určil, že dohoda o započítaní, uzavretá medzi dlžníkom a žalovaným dňa 3.12.2008 vo výške 146.433,41 €, je voči konkurzným veriteľom úpadcu právne neúčinná. Z celého obsahu žaloby nepochybne vyplýva, že žalobca sa ňou domáha práva na odporovanie právneho úkonu úpadcu. Keďže však formulácia žalobného petitu v žalobe zo 17.07.2009 nezodpovedala presne tomu, čo žalobca - správca konkurznej podstaty úpadcu v kontexte celej žaloby čo do uplatňovaného nároku vyjadril, na základe výzvy súdu prvej inštancie žalobca formulačnú nepresnosť petitu žaloby odstránil doplňujúcim (upresňujúcim) podaním, čo nemožno považovať za zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 ods. 1, 2 OSP. Súd prvej inštancie vo vzťahu k petitu žaloby nepoučil žalobcu v tom smere, že by išlo o vymedzenie iného predmetu konania, teda odlišne od vymedzenia, ktoré už bolo obsiahnuté v žalobe, vrátane jej dôvodov. Vyššie uvedeným postupom súdu prvej inštancie preto nedošlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania a ani k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom. Dovolací súd sa s uvedeným názorom odvolacieho súdu v celom rozsahu stotožnil a považuje ho za správny. Aj podľa jeho názoru vyššie uvedeným postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a vyššie uvedený postup súdov oboch inštancií dovolací súd tiež nepovažuje za procesnú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP). Dovolateľom tvrdená vada zmatečnosti v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a ani iná procesná vada v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP preto nie je daná.

11. Podľa ust. § 238 ods. 3 OSP, dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

12. Odvolací súd pripustil dovolanie na zodpovedanie dvoch právnych otázok pričom poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo 50/2011 z 27.07.2011, podľa ktorého „Rozhodnutie zásadného právneho významu ako pojem nie je definovaný pozitívnym právom. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky približuje jeho podstatu tým, že uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný význam z hľadiska svojho všeobecného dopadu na právne pomery iných (podobných) sporov, ale aj tým, že dotknuté právne posúdenie veci je významné pre vec samu“.

12.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, avšak nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12.2. Prvou otázkou zakladajúcou prípustnosť dovolania je, či v prípade, ak žalobca uplatnil svoj nárok z odporovateľnosti právneho úkonu na základe viacerých skutkovo-právnych podstat uvedených vo viacerých ustanoveniach (v danom prípade išlo o ust. § 59 a o ust. § 60 ZKR), je súd povinný dokazovaním sa zaoberať a následne rozhodnúť o všetkých tvrdných skutkovo-právnych podstatách alebo len o jednej z nich - ak napokon z dokazovania vyplynie a žalobca trvá na naplnení len jednej z nich (v danom prípade len cez ust. § 59 ZKR), ktorá postačovala pre záver o neúčinnosti napadnutého právneho úkonu. K uvedenej právnej otázke odvolací súd uvádza nasledovne: Z obsahu žaloby a aj ďalšieho spisového materiálu vyplýva, že žalobca si v žalobe uplatnil pôvodne odporovateľnosť právneho úkonu - dohody o započítaní z 3.12.2008, ktorú považoval za zvýhodňujúci právny úkon v zmysle ust. § 59 ZKR, ako aj ukracujúci právny úkon s úmyslom dlžníka ukrátiť svojich veriteľov v zmysle ust. § 60 ZKR, teda uplatnil si dve konkrétne skutkovo-právne podstaty odporovateľnosti právneho úkonu. Na pojednávaní dňa 19.07.2011 (dôkazom je zápisnica o pojednávaní založená v spise na č. l. 85 až 93) žalobca výslovne uviedol, že sa domáha odporovateľnosti právneho úkonu len podľa ust. § 59 ods. 2 ZKR (teda obmedzil žalobu len na uvedenú skutkovo-právnu podstatu), a nie aj podľa ust. § 60 ZKR. Z uvedeného vychádzal v ďalšom konaní aj súd prvej inštancie, ktorý vzhľadom na obmedzenie žaloby len na skutkovo-právnu podstatu podľa ust. § 59 ZKR sa zaoberal odporovateľnosťou právneho úkonu len z hľadiska tejto skutkovo-právnej podstaty a na jej preukázanie vykonával na súde prvej inštancie dokazovanie. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ZKR, resp. OSP a preto ho aj odvolací súd považuje za správne.

12.3. Druhou otázkou zakladajúcou prípustnosť dovolania, je - či účastník môže v súdnom, najmä však v incidenčnom konaní relevantne a účinne vzniesť námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu až v štádiu odvolacieho konania, ak sa touto námietkou otvára aj skutkový stav uzavretý pred súdom prvého stupňa s tým, že sa argumentuje v rovine právneho posúdenia povinnosťou súdu ex offio sa takouto neplatnosťou zaoberať pred určením žalovanej neúčinnosti dotknutého právneho úkonu. K uvedenej právnej otázke odvolací súd uvádza nasledovne: V posudzovanom prípade sa konkrétne jedná o incidenčný spor, v ktorom sa žalobca domáha určenia neúčinnosti právneho úkonu (teda nejedná sa o akýkoľvek iný súdny spor), pričom v tomto spore vyvolanom konkurzom platí prísna koncentračná zásada v zmysle ustanovení § 118a ods. 1 a ods. 2 OSP, z ktorých vyplýva, že účastníci sú povinní opísať rozhodujúce skutočnosti o veci samej a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania (to neplatí, ak neboli splnené podmienky na vykonanie prvého pojednávania a došlo k jeho odročeniu), pričom na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd neprihliada (neplatí to len vtedy, ak ide o skutočnosti a dôkazy, ktoré vyšli najavo po prvom pojednávaní, ktoré účastník nemohol bez svojej viny včas uviesť a ktorými má byť spochybnená vierohodnosť vykonaných dokazných prostriedkov). Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že o povinnostiach a následkoch ich nespĺnenia boli účastníci poučení v zmysle ust. § 118a ods. 3 OSP už v predvolaní na pojednávanie vytýčené na deň 19.07.2011, pričom poučenie podľa ust. § 118a OSP účastníkom súd prvej inštancie pripomenul aj na začiatku prvého pojednávania. Na tomto pojednávaní (ako vyplýva z č. l. 90 zápisnice o pojednávaní) žalobca a žalovaný výslovne uviedli, že dohodu o započítaní považujú za platný právny úkon. Na základe tohto zhodného vyjadrenia účastníkov sa súd

prvej inštancie v ďalšom konaní zaoberal zisťovaním podmienok neúčinnosti právneho úkonu, ktorým bola dohoda o započítaní z 3.12.2008. Ďalšou dôležitou skutočnosťou je to, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie (založené je v spise na č. l. 316 až 327), v ktorom vymedzil rozsah odvolania, ako aj odvolacie dôvody, medzi ktorými nie je uvedená námietka absolútnej neplatnosti právneho úkonu - dohody o započítaní. Nespornou skutočnosťou je, že túto námietku žalovaný uplatnil až v písomnom vyjadrení z 13.11.2015 k vyjadreniu žalobcu z 11.11.2014. Ako vyplýva z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, odvolací súd na túto námietku absolútnej neplatnosti dohody o započítaní neprihliadol, pretože ju považoval za novú skutočnosť, ktorú žalovaný uviedol až v písomnom vyjadrení z 13.11.2015, ktoré podal po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty, v rámci ktorej bolo jeho povinnosťou uviesť rozsah, v akom rozhodnutie napáda, ale aj odvolacie dôvody, ktorými je odvolací súd viazaný a ktoré odvolateľ mohol rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, čo však žalovaný neurobil. Aj podľa názoru dovolacieho súdu - vzhľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu (insolvenčný spor, v ktorom sa uplatňuje zásada prísnej koncentrácie konania a možnosť uplatniť odvolacie dôvody len do uplynutia odvolacej lehoty) - odvolací súd správne postupoval, keď na námietku žalovaného ohľadne absolútnej neplatnosti právneho úkonu pri svojom rozhodovaní neprihliadol. Pokiaľ by odvolací súd postupoval inak a na uvedenú námietku žalovaného by pri svojom rozhodovaní prihliadol, porušil by zásadu koncentrácie vyjadrenú v ustanovení § 118a OSP, ustanovenie § 205 ods. 3 OSP, týkajúce sa uplatnenia odvolacích dôvodov, ktorými je odvolací súd viazaný a jeho povinnosťou je preskúmať napadnutý rozsudok len v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolateľom, ako aj ustanovenie § 205a OSP, upravujúce uplatnenie nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní (civilné rozhodnutia NS SR sp. zn. 6MCdo/15/2010 a 5MCdo/11/2009, na ktoré poukázal dovolateľ, sa týkajú iných skutkových a právnych okolností, ktoré sú podstatným spôsobom odlišné od posudzovaného prípadu z tých dôvodov, ktoré uviedol a vysvetlil dovolací súd v bode 12.3. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Nie nepodstatnou je aj tá skutočnosť, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ktorý v posudzovanom prípade bol zo strany súdu prvej inštancie zistený správne a v súlade s tým, čo v konaní na súde prvej inštancie uviedli účastníci konania. Aj podľa názoru dovolacieho súdu, uplatniť námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu v incidenčnom spore o neúčinnosť právneho úkonu - v ktorom platí prísna koncentračná zásada - v zmysle ktorej na prvom pojednávaní účastníci zhodne konštatovali platnosť napadnutého právneho úkonu, pričom novú skutočnosť - námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu - žalovaný ako účastník konania uplatnil až po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty - nie je možné (viď napr. aj rozhodnutia NS ČR sp. zn. 21Cdo 4841/2007, 32Cdo 4291/2007 - na rozdiel od rozhodnutí, na ktoré poukázal v dovolaní dovolateľ). Odvolací súd preto vec správne právne posúdil a rozhodol, keď vzhľadom na zistený skutkový stav zo strany súdu prvej inštancie, ktorý považoval za správny, potvrdil v merite veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a neprihliadol na námietku absolútnej neplatnosti právneho úkonu ako na novú skutočnosť, uplatnenú žalovaným až po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty.

12.4. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nie je daná vada konania v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, ani iná vada v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP a dôvodnosť dovolania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. c/ OSP (nesprávne právne posúdenie veci) nie je daná ani na odvolacím súdom pripustené právne otázky. Na základe uvedeného dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol podľa ust. § 448 CSP.

13. Úspešným účastníkom v dovolacom konaní bol žalobca, ktorému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

14. Keďže dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, nerozhodoval už o návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

15. Rozsudok bol prijatý senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.